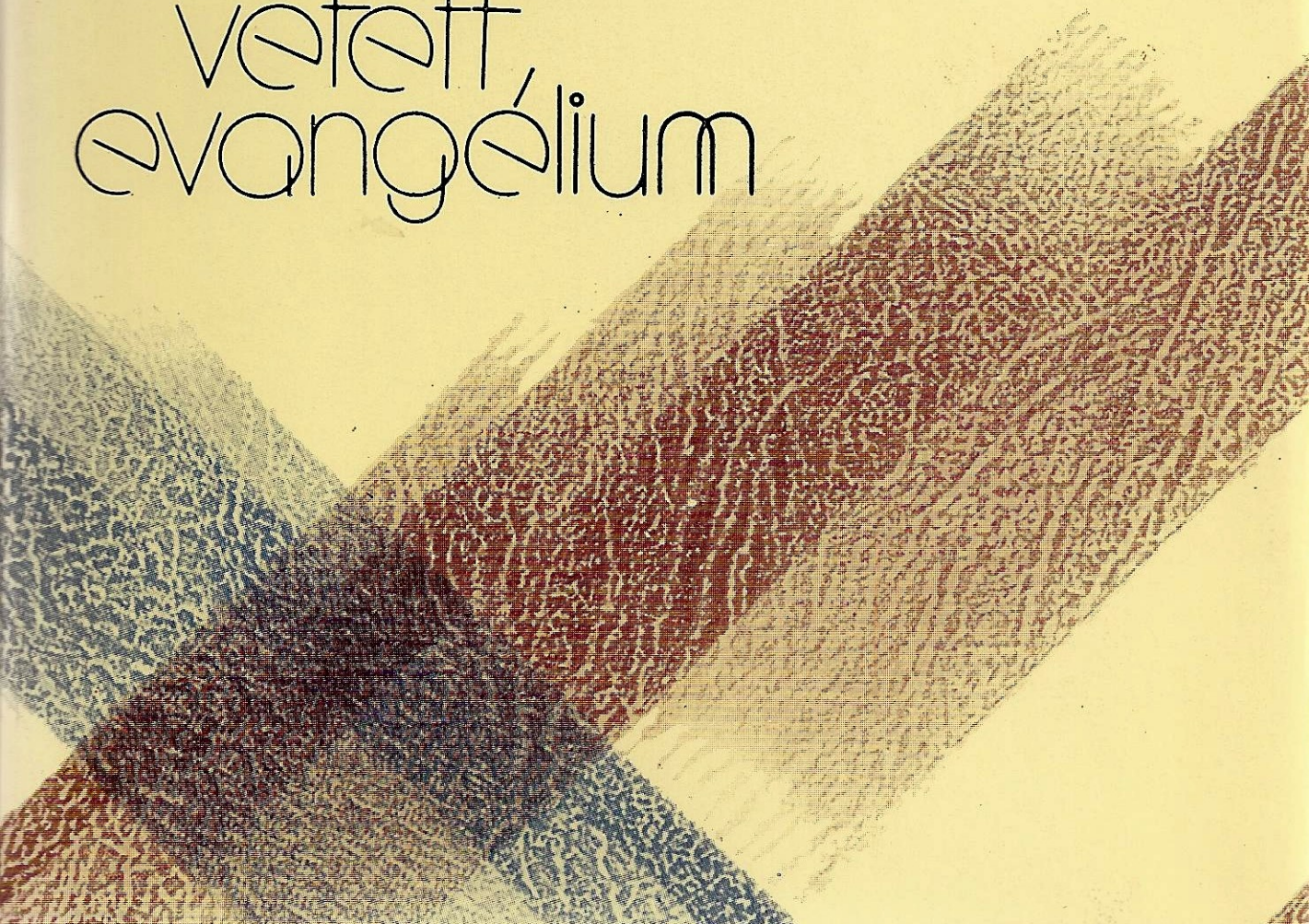

BAKA ISTVÁN tűzbe
vetett,
evangélium

BAKA ISTVÁN

TÚZBE VETETT
EVANGÉLIUM

Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1981

TARTALOM

A JANTRA HÍDJÁN

Bolgárok [1974]
Székelyek [1974]
A Jantra hídján [1974]

TÚZBE VETETT EVANGÉLIUM

Vörösmarty I [1972] II [1975]
Balassi-ének [1975]
Szárszói töredék [1975]
Tűzbe vetett evangélium [1977]

KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM

Könyörögj érettem [1975]
Kora-tavaszi éjszaka [1975]
Tó-szoknya [1975]
Ballada [1976]

MIÉRT HALLGATSZ, TAVASZI ERDŐ

Rekviem-töredék [1976]
Miért hallgatsz, tavaszi erdő [1974]
Ősz [1974]
November [1974]
Jövendölés egy télről [1974]
Tavaszdal [1975]
Sátán és Isten foglya [1976]
Körvadászat [1976]
Trauermarsch [1977]

HÁBORÚS TÉLI ÉJSZAKA

Háborús téli éjszaka [1977]

A JANTRA HÍDJÁN

Bolgárok

Tűzvészek füstje száll – ma éjjel
felmarja tán Isten szemét.
Békákkal: rángó kézfejekkel
matat az iszamós sötét.

Krisztus vért veritékező
arca a pipacssal teli
rét, s torra csendülnek fölöttünk
csillagok ónszerlegei.

Bokrok turbánjai – törökké
válík a föld is? Azzá válhat!
Elbújtatja az anyanyelv
szerzetesköntöse hazánkat.

S ha elfogyunk – a nádasok
törnek majd kopját a szélben,
tenyerünk, arcunk ráncai
tüntetnek minden levélen.

Elvegyülünk a templomok
falán a szentek seregébe,
de emlékezni fog minden faág
bordáink görbületére.

Székelyek

Évszázadok kalászaiból
kipergő népek sorsa sorsunk?
Ringunk a szél bölcsődalában...
Holnap ki tudja már, ki voltunk?

Asszonyaink párnára, ingre
mentik a szűkülő hazát:
vásznaikon az elkaszált
rét nekünk pompázik tovább.

Úzhatnak – minket jégveréssel
szögezett e földhöz az Úr,
hol sírok kopjafái vívnak
miértünk halhatatlanul.

Szövetkezünk, hogy megmaradjunk.
Oltár az asszonyok öle:
átlobban öleléseinken
Isten teremő gyönyöre.

Ringunk a szél bölcsődalában...
Már borzolódnak a füvek.
Villámlik – martalóc-vigyorba
rándulnak újra az egek.

A Jantra hídján

Kozák és lengyel nagyapáktól
származó bolgár és magyar,
május tizenhat, Jantra hídja,
Tirnovó, éjjel egy, vihar.

.....

Villám lobog – országhatárok
népeket torzító hege,
vagy mást jelent – leánymosollyá
lobban el az idők dühe?

Mosollyá hamvad, mosolyoddá,
mely hetedhét századot átjárt,
míg kezéd kezemben Petőfi
sebéből kihúzta a dárdát.

A vihar elvonult, kitisztul
az ég, már csillaggal tele:
népvándorlás korabeli
lószerszám ezüstverete.

Mióta ismerjük mi egymást!
Állunk a Jantra felett.
Tenyeremmé szűkült hazám,
hazámmá tágult tenyered.

TÚZBE VETETT EVANGÉLIUM

Vörösmarty

I

A cserjés börtönrácsba horgad.
Már negyedik napja virrasztok
s nézem, az úton hogy vonulnak
szürkületté fakult parasztok.

Hogy hozzámvényt ez az ország!
Elerőtlenedtek a fák.
Ó, erdők, falvak, ki parancsolt
vigyázzban állnotok tovább?

Dereng a kút ráncos vize:
garasra vésett unalom.
Nézek rá, mint a semmibe,
melyen még gyűrűzik dalom.

És megszállják az eget szürke
egyenkabátos fellegek...
Hogy hozzámvényt Magyarország!
Erdők, fák, falvak, emberek.

II

Azt hittük, sorsunk szálait
jövendővé szövö e kor.
Megszóttek szőnyeggé, mire
a hódító tipor.

Harcolni? Itt, ahol a domb
s a rétek kendőjén a dér
a győzteseknek felkínált
só és kenyér?

Gyászunk sötétlik, mint a vérben
megalvadt rög feketesége.
Szétporladunk vagy eljutunk a
zsarnok szívébe?

Mint sziklák közt a tűz, lapuljon
fogaink mögé a nyelvünk!
Égessen, mit kimondani
nem lehet, legalább mibennünk!

Balassi-ének

Csend támadt – a feldúlt vidékről
a zivatar már elvonul,
s ágak ínyéről vicsorít ránk
esőcsepp-fogsorral az Úr.

Végigezüstlik a tócsán
a rettegés, szellő ha rebben.
Hőköl a ló... Továbbbereszt vagy
szétszaggat bennünket az Isten?

A rongyos, megfakult mezőket
rólunk, Uram, letépheted –
Magyarország határait
ránk rajzolták a sebhelyek.

Annak oltalmazzuk, ki tőlünk
elhódította – legalább
kardunk élén csillogjon ez az
esőcsepp-gyöngysoros világ!

Szárszói töredék

Városaid bogok a hálón,
mit kivetett reám az Úr.
Vergődtem hát benned, Hazám,
boldogan-boldogtalanul.

Hozzámnőttek cseréptetőid:
ne hántsd le pikkelyeimet!
Tarts meg – a Semmibe ne ússzam,
ha benned szomjan is veszek.

.....

Úgy halok meg, hogy igazi
szép arcod nem láttam soha.
Vagy arcod volna címered:
e felpuffadt bankárpofa?

Pénz kell? Mint halott koldus szalma-
zsákját, feltépem az eget,
fogadd el: zsugori kezédbe
csillag – a vashatos – pereg.

Tűzbe vetett evangélium

Mint papírhulladékkal teli réten
ételt keresgélő kutya,
futkos pupillám a szemfehéren,
de Istenre nem talál soha.

Vágóhíd szemétgödrei, ti véres-
tályogos koldusszemek,
ti láttátok Őt, aki egykor
kigondolt benneteket?

Vadnyulak, akiket a róka
úgy lóbál fogai között,
mint tömjénfüstölőt – utolsó
percekben láttátok Őt?

Ágak közt zápor serceg, mintha
Magdolna fésülné haját,
villámlik – szikrát vet sörénye,
nézem eszelős-boldog mosolyát.

A hold-tonzúrás éjszakában én is
prédikáljam hülye vizeknek,
hogy a Mennyeek Országa ők,
hol ponty-arkangyalok lebegnek?

Futkos pupillám, mint a réten
szemét közt turkáló kutya,
papír, papír – Isten nevét nem
írom reád többé soha.

KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM

Könyörögj érettem

Száz szirmod, cseresznyefa-boszorkány,
sistereg, feketére sül,
szél-szította leveleid
lángokként nyaldosnak körül.

De szenesedő csontjaidból
vércseppek buggyannak – csodát
teszel holtodban, s térdre hull szent
stigmáid előtt a világ.

Hagytalak elhamvadni! Isten
nem bocsát meg nekem soha.
Feloldozhatsz-e még, szerelmem,
elvirágzó cseresznyefa?

Könyörögj érettem, ki tested
vallattam késsel és fűrészszel,
inkvizítorod, kinek mégis
gyümölcsöt teremni égsz el.

Bár tudom: enkárhozzatom alól
nem oldozhat föl engem az ima,
csak ha elégek véled – hát belévetem
magamat lombod szent lángjaiba.

Kora-tavaszi éjszaka

Kora-tavaszi éjszaka.
Alszol – a takarón kezed,
álmodban csillagok fagyott
rügjeit melengeted.

A ház előtti fán, az ágak
közei: sisakréseken
keresztül bámul ránk a hold –
Isten néz farkasszemet velem?

Gyönyörű oltalmam, a holdfény
dárdája téged nem sebez meg,
mellbimbóid – hegyekre épült
végvárai a szerelemnek.

Elalszom én is, rettegésemet
lágy szuszogásod szertefűjja...
S nyelved és nyelvem lángjai
holnap összelobbannak újra.

Tó-szoknya

Tó-szoknya, rétek derekán
ringó, te, belédkap a szél,
sóvárgó szemek – néz a fákról
fodraidra ezer levél.

Eső ha volnék, millió
ujjammal nyúlhatnék alád,
rengő, te, tükörképemet
vénné ne ráncold legalább!

Jaj, látom mélyedben halak
asszonycomb-villanásait,
beugrom – hínárszörzetű
öled bár halálra szorít.

Ballada

Hold ezüst útja a tavon
ne lépj rá szép leány

Mennem kell ne tartsatok vissza
mennem kell meg kell őt találnom
ne zörögj mákgubó a szélben
hívó hangját nem hallani
ne bújjatok el margaréták
ingének gyöngyházgombjai
ne szaggassatok pipacsok irígy
kurvák vörösre mázolt körmei
mennem kell meg kell őt találnom
mennem kell ne tartsatok vissza

Hold tüllje lesz menyasszonyi
fátyolod szép leány
ruhádát kagylók karmai
megtépik szép leány
szűz öledet megökleli
nádtorzsza szőrös buzogány
nem kedvesed szemefehérje
hal villog itt az éjszakán
ne ereszkedj közénk a mélybe
maradj a parton szép leány

A rosszul megvarrt éjszakából
a csillagfény mint férc kilóg
fölfejtem én varrok belőle
ágyunkra súlyos takarót
fölfejtem én varrok belőle
fekete vőlegényruhát
böködöm sarkcsillaggal sodrok

a holdfényből ezüstfonált
mennem kell ne tartsatok vissza
nem várhatok tovább

Fölfejtéd szép leány belőle
varrhatsz majd halotti lepelt
a súlyos koporsófödélre
csillaggal íratik neved
ne lépj rá szép leány a tóra
csalás a hold-ösvény csalás

Mennem kell gyűrűm elveszett
ha nem lelem felhúzza más
fél pár cipőm is elmaradt
oltár elébe hogy megyek
fátylam is elring a tavon
mit bánom én legyen csalás
hold útján bár elsüllyedek
mit bánom én ha látomás

Gyűrűzik majd tested felett
a víz fehér cipőd a hold
felhők sarában elmaradt
lábodra föl nem húzhatod
ne lépj a tóra szép leány
csalás a szerelem csalás

Mennem kell meg kell őt találnom
mennem kell ne tartsatok vissza
ne szaggassatok pipacsok
kurvák vérvörös körmei
ne bújjatok el margaréták
ingének gyöngyházgombjai
ne zörögj mákgubó a szélben
hívó hangját nem hallani
határok fűrészfogain
lépkedve is megtérek hozzá
népeket földhöz szögező
esőben visszatérek hozzá
Charonnak szemem garasával
fizetve bár átkelek hozzá
mennem kell úgyis megtalálom
mennem kell nem tarhattok vissza

Hold ezüst útja a tavon
megnyílt alattad szép leány

Ölelj ölelj tó-vőlegényem
ne sirass engemet anyám

MIÉRT HALLGATSZ, TAVASZI ERDŐ

Rekviem-töredék

Dominó ez az éj, e csillag-
pöttyös fekete csontlapok:
holt fiam játéka, mit Isten
asztalán szép sorba rakott.

.....

Testünk elbukott forradalma,
vérízű lett minden falat:
törékeny nyakcsigolyád roppan
guillotin-fogsorunk alatt.

Miért hallgatsz, tavaszi erdő

Miért hallgatsz, tavaszi erdő?
Ím, együtt suttognék veled.
Imádkozom vagy átkozódok,
mindegy nekem. Mindegy neked?

Lázadj föl, rengeteg! Reménnyé
gyötrött zöldedre kérlek én.
Zizegysz csak – s megadás-fehéren
virágzik szilva és kökény.

Mindegy – benned leltem hazát, itt
legalább megtűr a közöny.
A fák közt szél vesszőfutása:
beléalmodhatom dühöm.

Hogy hittem én tebenned, erdő!
Hallgass csak! Ím, letérdelek.
Imádkozom vagy átkozódok,
mindegy nekem. Mindegy neked.

Ősz

A szürke szerzetescsuhás
krumpli bebújt a földbe,
és rozsdás páncélban kísért
bogáncként Don Quijote.

Milyen rontás vetköztetett
sorstalanná, bokrok, füvek?
Esik – Merlin csontujja ír
a vízre varázsgyűrűket?

Esik – ezer Szent György hajít
dárdát a sárkány-diófára.

Esik – a pokol köreit
rajzolgatja a pocsolyákra.

A pocakos krumpli-barátok
horkolnak már a föld alatt,
és didereg bogáncssisakban,
ami jó belőlünk maradt.

November

A fonnyadó falevelek,
mint öregasszony-ajkak.
Szétgurult olvasószemek
a réteken a varjak.

Fönn templomboltozat az ég,
a felhő Isten árnya.
Görnyed a novemberi rét
bokrok alázatába.

Imát motyognak levelek:
elfonnyadt, ráncos ajkak.
Megalvadt vércsomók utak
ereiben a varjak.

Jövendölés egy télről

Fekete ágakra telepszik
a hó – csíkos fegyencruhát
kapnak majd a kopaszra nyírt,
felemelt karu fák.

Ez lesz az erdő. De a réten
ököllé fagy a rög, s az égbe
varjakat hajigál a kínok
s dühök vad feketesége.

Tavaszdal

Hóvirágok, ti vízbe fúló
szájából villanó fogak,
összezáródtok görcsben, a
kín elsikoltatlan marad.

E földön Isten vállain
leomló sodronying a zápor,
s holnap nem porzószáll: fullánk
mered reám minden virágból.

Eszelős ajkain: fehér
hab reszket majd a meggyfalombon,
fegyveren csillant fény a szó,
engem vakít meg, ha kimondom.

Hóvirágok, akik e tájban
csontfénnel villogtok köröttem,
összezárt fogsorotokat
feltépem én – sikoly a testem.

Sátán és Isten foglya

Rám kattan, mint fénylő bilincs,
a reggel horizontja,
világ pricesén felébredek:
Sátán és Isten foglya.

Eső kopog az ablakon,
minthogyha fakupában
kockát rázna unatkozó
börtönöröm, a Sátán.

A szél Isten szakálla, leng,
ördögmancs – ág cibálja,
s jönnek az Úr angyalai:
a felhők bamba nyája.

Nézek a szerteröppenő
siheder-ördögökre –
elgörbült, vérrozsás karom:
platánlevél pörög le.

Lenn förtelem, fennen közöny,
sörét ver ablakomba,
vadnyúl-irhámon hajbakap
sátánhad, angyalhorda.

Szabad álmomból ébredek:
Sátán és Isten foglya,
s rám kattan, mint hideg bilincs,
a reggel horizontja.

Körvadászat

Nyírfa s tükörképe a tóban: kártyalap.
Isten és Sátán kártyáznak az őszi
táj asztalán – Isten veszít s fizet
lerogyó szarvast, felbukó nyulat.

S jönnek a vadászok, puskacsőtorkolat
szemük is, a véráztatta iszákon
Európa térképe: vérfolt-fővárosok,
szájukat nyitják – csontokkal fehérülő lövészárkokat.

A tó partján döglött halak
hevernek, mint kivájt szemek, – a vizek megvakultak,
s jönnek a vadászok, a láthatár, mint halszáj, összezárul,
s égtájak célkeresztjén megáll és vár a vad.

Trauermarsch

GUSTAV MAHLER EMLÉKÉNEK

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

A messzeségből trombiták
réztücsökcirpelése száll,
előnti a Birodalom
réteit a trombita-csiganyál.

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

Közeledik a gyászmenet,
gyászfátyol-napfogyatkozás
a hölgyek arcán s rettenet,
de gyászölükben izgalom:
nyirkosodnak a gyászbugyik,
s jönnek a gyászfrakkos urak,
éjből a frakk – a csillagok
óraláncán fityeg a hold,
és gyászos nemiszervük combjuk
között lélekharangozik.

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

Az élen gyászkancán üget
a tábornok, mindkét fülében
vatta – ha villám csattog is,
csak annyit hall belőle, mintha
csészén ezüstkánál kocogna,
plomba a tábornok fogában:
sziklába töltött ekrazit,
gyászzsebében a pakli kártya,
s azt látja, ha álmodozik:
a kártyalapok figurái
egymásnak lábbal fektetett
véres katonatetemek.

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

Közeledik a gyászmenet,
huszárok mentén a sújtás
kanyarog, mint drótakadályok,
vonulnak a sötét mezőn,
cselédszoba-Birodalomban,
a szénaboglyák – kiscselédek
befülledt dunyhái – között.
Tratatatam, tratatam, tratatam...
Trombita harsan – réztücsök,
közeledik a gyászmenet,
rulettgolyó-hold körbefutja
az eget, csillagzsetonok
gyűlnek az Isten asztalára,
a gyászhintó lassúdan úszik,
bakján a Sarkcsillag a lámpa,
vonul a gyász-Göncölszekér,
a tavak ablakát betörve
vízmélyig gomolyog az éj.
Tratatatam, tratatam, tratatam...
Közeledik a gyászmenet,
a réztücsökciripelésben
nyikorognak gyászkerekek,
s mint körfűrész, forog a hold,
csillagon – görcsön – felsikolt,
hasad a deszka-éj, az ében,
szekercecsattogás – ki épít
ravalt vagy vesztőhelyet?
Trombita-csiganyálás rétek,
közeledik a gyászmenet,
gyászkancáján üget az élen
a tábornok, a hölgyek arcán
gyászfátyol-napfogyatkozás,
huszárok mentén a sújtás
szögesdrót, zúzmara-lepett,
trombita harsan – réztücsök,
gyászarkangyal suhog az éjben,
lebeg a gyászolók fölött,
óceánjáró-nyelv ütődik
fogsora jéghegyeibe,
állnak cselédlány-dunyha boglyák
trombita-csiganyálezüstben,
rulettgolyó-hold fut az égen,
csillagzsetonok halmait
söpri maga elé az Isten,
és réztücsökciripelésben
– bakján a Sarkcsillag a lámpa –
úszik a gyász-Göncölszekér.
A tavak ablakát betörve,
mint szétdurrant pezsgőspalack,
vízmélyig gomolyog az éj.

HÁBORÚS TÉLI ÉJSZAKA

Háborús téli éjszaka

ADY ENDRE EMLÉKÉNEK

I

Különös éjszaka ez, be különösen
fénylik – ahogy rásüt a gyertya lángja –
poharamban a vörösbor: összecsavart színházi függöny, –
milyen színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, kísértetesen
ragyog fel hirtelen az ablak jégvirága,
akárha áttetsző tenyér – nem látszik, csak a ránca;
tenyerét az üvegnek
ki feszíti? ki készül
betörni hozzám? ki által leszek
lesújtva vagy megáldva?

Különös éjszaka ez, didergek a holdnak
mindenen átható röntgenfényében állva,
áttetszik benne húsom, csontjaimnak
se látszik, csak az árnya,
de véremen megtörik, nem hatolhat
ereim pirosába,
állok eleven vérfaként, pirosló
ágaimat kitárva,
kapaszkodom piros gyökereimmel
a téli éjszakába,
állok meggörnyedvén az éjnek
fekete szelében – tündérfa, Isten-átka,
törzsemen már a kidöntetés jelével – milyen
szekerce sújtására várva?

Ver még a szívem,
patkók csattognak bennem, hóviharral
küszködik egy lovas.

Hová fut?

Milyen üzenet bízott reá?

Befűtta az utat a hó, két oldalán
a fákon varjak – csontvázakra aggatott kitüntetések.
Hová futhatnék? Ez a föld
fáiban is hősi halált halt, csak a csillagok
pislákolnak: felhők sírdombjain a gyertyák.
Didergek a mennyország
– közönyös hangyaboly – küszöbén, tücsök a meséből.

Kinek kell már az énekem?
Alszik a hangya-Isten.

Befűtta az utat a hó.

II Dal

Mint almafa lombján az ágak,
áttetszenek húsomon a bordák,
csüng rajtuk piros almaként
a szívem – tépd le, Magyarország!

Nem kell? Túl keserű gyümölcs?
Az, hisz az Isten is kiköpte.
„Testvér, mi var voltunk e föld
sebén – lepergünk hát örökre.”

Var voltam? Átvérzett kötés csak.
Vér, geny, mocsok rajzolt rám mappát.
Térképed nincs igazabb nálam,
belém vagy írva, Magyarország.

„Hallgass, testvér! Besúg a zápor,
úgy ver, mint meghajszolt szívünk.
Tavasza, nyárba, őszbe, télbe:
tömlőnek négy falába ütközünk.”

Piros csizmákban mégis, mintha szívek
kelnének lábra, indulok már.
„Piros csizmáid, mint két vérező seb,
nem hiszem, hogy messzire jutnál.”

III

Különös éjszaka ez, fény lobbant a mennyben,
s futott le pörögve, – talán
a csillag, mely nevezteték Örömmek,
az hullott közibénk,
mert a vizek megkeseredtek,
és szívemet, mint vörös bársonyt a cigarettaparázs
átégette – íme, keresztülfűj rajtam a szél;
állok, mint céllövöldében az átlőtt papírfigura,
hallgatok ringlispilzenét, előttem sörhab a
hóbuckás téli táj, álmodozom papírrózsák között,
míg serényen töltenek, céloznak rám a legények.

A csillag, mely nevezteték Örömmek,
hullott a vizeinkbe,
és váltak forrásaink keserűvé; mint lugot ivott
cseléd lány, vonaglik e meggyalázott ország;
katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.
Asztalomon bor a gyertya különös
fényében, mint vért buzgó seb, remeg;
s forró lámpa a hold, a holtak lelke lepkeként

forog körötte, és megperzselődve a
földre visszapereg.

Különös éjszaka ez, ím, a lassan forduló
földön, mint katonaindulót harsogó
gramofonlemezen a tű, sistereg az a csillag,
mely Örömnék neveztetett.

IV (Voltak itt tavaszok)

Voltak itt tavaszok! A fűzek
– felbátorult béreslegények –
tavak selyemszoknyáit túrták,
kisasszonyokkal ciceréltek.

Robogott Szent Györgyként a zápor,
kővé vált sárkánypikkelyek:
dárdák alatt recsegték, törtek
kastélytetőn a cserepek.

A hóvirágok – ördögínyből
nőtt fogak – ha ránk vicsorogtak,
csizmáink jégállkapcsokat
roppantva szét rájuk tapostak.

Láttuk a holdban – ezüstitálon
Szent János levágott fejét,
mosolygott ránk és prófétálta
Krisztus-idők jövetelét.

Táncolhatott orfeumokban
Salome szemérmetlenül,
mi csillagos eget – gyertyákkal
rakott asztalt ültünk körül.

Virrasztottunk és énekeltünk,
szomjan forradalomra, borra,
ittunk, amíg tábornoki
vállrojtokat termett a bodza.

És réteket fércelt a zápor,
ki látta, míg tartott az ünnep:
szapora tűk varrják az ország
testére a katonainget?

S nőttek a kukoricacsőre
vicsorgó, sárga fogsorok,
duzzadt a burgonya – a föld
húsában rákdaganatok.

Virágzó fák – egyenkokárdás
besúgók álltak sorfalat,
és várták már Betlehem jámbor
barmait a vágóhidak.

A világ besoroztatott,
az erdők napszított zubbonyán
a vér és genny átütöni készült,
és megteltek a vagonok:

ACHT PFERDE ODER ACHTUNDVIERZIG MANN.

V

Különös éjszaka ez, szemközt a dombon,
mint galléron pizsokcsík, ösvény feketéllik,
letépett ing a táj – kifosztott
katonahulla az ország.

Most látlak igazán, Uram!
Ereid lövészárkok,
piszkosan hömpölyög bennük a vér,
két szemed két puskacsőtorkolat,
fogaid sírkövek, felpuffadt nyelved,
mint dögön hízott eb, kushad közöttük.

Most látlak igazán, Uram!
Katonád voltam, kiállok a sorból,
letépem vállrózsáimat,
letépem vállaimról a Napot, a Holdat,
sorakozzék fel a kivégzőosztag,
szememen fehér kendő: behavazott ország,
holtomban is letéphetetlen.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha
a Semmiből lecsüggve
kalitka imbolyogna,
az verdesné az üveget rácsaival.
Vergődik benne foglya:
a téli éjszaka.
Ki szabadítja ki?
Ki szabadít meg engem?
Ágak csapódnak ablakomba, mintha
ketrecem rácsai.

Különös éjszaka ez, be különösen
pislákol asztalomon a gyertya,
átsüt a gyertyalángon
a börtönőr szeme:
Istené. Égek benne,
és égnek könyvlapok, lobognak
bibliám lapjai,
lángolnak angyalszárnyak, égnek a sorok, mint
máglyán a holtak – égett toll szagát,
égő zsír bűzét érzem én,
érzem már holtomig.

VI (Vadászat)

Lovas-árnyalakok a ködben,
a horizont körhintaként forog,
vonulnak lassan festett naplementék,
kútgémek, őzek, bőgő szarvasok,
cukormáz-tavon hattyúárnyak,
s egymásba folyva virradatok, esték
forognak a körhinta koronáján,
deres mezőn: mézeskalács szíven
halastó tükrös négyszöge remeg,
kicirkalmazva rajta: Örök Emlék,
betűi közt halszáj tátong: cselédlány
készségesen tárulkozó öle,
s a messzeségből csizmák döngenek,
tágul a táj s szűkül, új s új menetre
fordul a körhinta, kíséri
cigánybanda és katonazene,
Rákóczi-induló, Radetzky-mars,
és Száz forintnak ötven a fele,
s paták szikráznak, csizmák döngenek,
lovas-árnyalakok a ködben,
forog a hinta, tart tovább a búcsú,
körvadászat papírmásé lovon,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
hová futhatnál, virradat vada,
hová futhatnál, vadnyúl, szarvas, őz,
előtted válik hajlongó cigánnyá,
s zendít rá trágár nótára a fűz,
sörétszemekkel riasztgat a bodza,
véredül fröccsen szét az áfonya,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
boldog, ki hulltát érezvén megállhat,
s golyó teríti földre, nem kutya,
és tart tovább a búcsú, a vadászat,
a horizont körhintaként forog,
mézeskalács-dzsentrík nyeregbe szállnak,
lányszobák rózsaszínű álmai,
bugyiké, akik letépetni vágynak,
fonnyadt emléké, kik gyötrezni vágynak,
lapos bukszák és duzzadó herék,
hová futhatnál, virradat vada,
kutyák kerülnek mindenütt eléd,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
és vár a bor a kocsmaasztalon,
nagy kancsó és tizenhárom pohár,
körben, mint Krisztus az apostolokkal,

torzképül az Utolsó Vacsora,
hová futhatnál, virradat vada,
hová futhatnál, vadnyúl, szarvas, őz,
előtted válik hajlongó cigánnyá,
s zendít rá trágár nótára a fűz,
üres a kocsmá, de majd megtelik
veríték-, vér-, nyers hús- és kapcászaggal,
okádék bűzével, no meg a nóták
édeskés akácvirágillatával,
és kártya csattog, mintha angyalszárnyak,
s holnap is tart a búcsú, a vadászat,
forog tovább a horizont, forognak
papírlóvasok a papírlóvon,
mézeshuszárok a kalácslovon,
egymásba folynak virradatok, esték,
ezer éve vadászat, vigalom,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
árnyhattyúk úsznak cukormáz-tavon,
és kártya csattog, mintha angyalszárnyak,
forog a hinta, kancsók, poharak,
és Lement a nap a maga járásán,
Akácos út, ha végigmegyek rajtad én,
tart még a búcsú, a hajtóvadászat,
boldog a vad, ki puska elé állhat:
SEBÉBŐL VÉRZIK EL AZ ORSZÁG.

VII

Különös éjszaka ez, ráng, ráng a gyertya lángja, mint
erőszakolt asszony; lobog,
mint katonavonat után lengetett kendő;
leng, mint akasztott hullája a szélben;
remeg a gyertya lángja,
mint döngetett kapu, –
Uram, Tehozzád kérnek
bebocsáttást a holtak.

Áttörnek égő hajjal,
lángoló körmökkel, füstölgő orrlukakkal,
jönnek Galiciából, Verdun és Doberdo alól,
előzönlük a paradicsomot, és a Te szent
trónusod előtt összecsapnak újra.

Ezt akartad, Uram?

Ezt akartad Te, aki mint
spongyát vetted kezébe a világot,
és letörölvén véle visszavont
parancsolataidat most utolsó
csepp vérünk hulltaig csavargatod?

Üres már a mennyek
fekete táblája, Uram.

Remeg, remeg a gyertya lángja, mint
tüzes kard a sötétség hüvelyéből kivonva,
remeg a kardod, Isten:

MOST ÉN KÖVETKEZEM?

VIII (Passio)

Krisztus-éjszaka, tenyered
átszögezték a csillagok.
Tücsökcirpelés – tehetetlen
kínban fogad csikorgatod.

A Mindenség feszületéről
hogy nézel engem, Éjszaka!
Még meddig hordja arcod e
Veronika-kendő Haza?

Vérző vonásaid letörli
talán mirólunk a jövő.
Borulj ránk, Megváltó Sötétség,
Te sorsunkká feketedő.

Peregnek még harminc ezüstként
kalászból a búzaszemek.
De szomjunk enyhíteni gyűlnek
ecetes spongya fellegek.

A Mindenség feszületéről
meredsz rám, Krisztus-éjszaka!
Ki Téged lát, nem futhat e
kendőnyi országból soha.

IX

Különös éjszaka ez, be különös
színből játszik a gyertya lángjánál a bor:
színházi függöny vöröse, levonva még, – milyen
színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, sötétjében, mint lugot ivott
cseléd lány, vonaglik e meggyalázott ország.
Katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.

Különös éjszaka ez, az asztalon
reszket a gyertya lángja,
vergődik, mint horogra akadt hal, remeg,
mint tüzes kard a sötétség hüvelyéből kivonva.

És égnek könyvlapok, bibliám lapjai, felizzanak
a sorok, mint máglyán a holtak – zsíros bűzüket
érzem már holtomig.

Miért nem vetsz a tűzre
engem is, kiszáradt tündérfát, Uram?

Üres a mennyek táblája, a csillag
csak krétanyom repedéseiben.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha
a Semmiből lecsüggve
kalitka imbolyogna,
az verdesné az üveget rácsaival.

Ki szabadítja ki
foglyát: a téli éjt?

És felragyognak ablakomon a
jégvirág ráncai: tenyérráncok, a fagy
tenyeréből ki jósol még nekem
könnyű halált?

Befűtta az utat a hó... Ver még a szívem,
patkók csattognak bennem, hóviharral
küszködik egy lovas.

Hová fut?

Hová futhat még, meggörnyedve, gyötrött
arcát a halál fekete szelébe tartva?

Milyen üzenet bízott reá?